

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/523/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1611205398
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačiková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1611205398.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti súdu o maloletého R. E., W.. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách, Záhorácka 2942, Malacky, dieťa rodičov: matky - K. E., W.. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom F. Č.. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Martou Huttovou, AK Hutta & Partners, P.O.BOX 55, Bratislava, a otca - K.. R. E., W.. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom E., Z. Z. H. Z., D. W.. X, N. Y., zastúpeného advokátkou JUDr. Hedvigou Gallovou, AK Čučmianska dlhá 45, Rožňava, o schválenie právneho úkonu v mene maloletého a ustanovení opatrovníka, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 23.08.2012, č.k. 8P/131/2011-24, jednohlasne (pomero hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie sa z r u š u j e a vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd uznesením č.k. 8P 131/2011-24 zo dňa 23.08.2012 ustanovil maloletému R. E. kolízneho opatrovníka pre vykonanie právneho úkonu: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny so sídlom v Malackách, Záhorácka 2942/60A, Malacky (ďalej len „ÚPSVaR“), ktorý je oprávnený vykonať právny úkon v mene maloletého podpísaním kúpnej zmluvy týkajúcej sa prevodu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, vedeného Katastrom nehnuteľností Bratislava, Správou katastra Y. pre okres Y., obec a k.ú. F. ako parcely reg. C :

- Parc.č. XXXX/X- trvalé tráv. porasty vo výmere X.XXX m2
- Parc.č. XXXX/X - orná pôda vo výmere XXXX m2
- Parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2
- Parc.č. XXXX/X -záhrady vo výmere XXX m2
- Parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2
- Parc.č. XXXX/X- zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2
- Parc.č. XXXX/XX- zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m2
- Parc.č. XXXX/XX- zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m2
- Parc.č. XXXX/XX- zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m2

Spolu so stavbami:

C. H. súp.č. X - postaveným na parcele č. XXXX/X

M. K. - postavené na parcele č. XXXX/X

F. - postavený na parcele č. XXXX /.

J., postavená na parcele č. XXXX/XX

a Parcela registra E:

Parc.č. XXXX - trvalé tráv. porasty vo výmere X.XXX m2

Uvedené odôvodnil ust. § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) a § 30 Občianskeho zákonníka, keď uviedol, že otec maloletého

návrhom doručeným dňa 22.06.2011 žiadal o ustanovenie kolízneho opatrovníka pre maloletého a o schválenie právneho úkonu - kúpy vyššie označených nehnuteľností vo vlastníctve maloletého R., ktorý ich v súčasnosti využíva spolu s matkou. Z uvedeného dôvodu súd uznesením zo dňa 09.05.2012 začal vo veci konanie o ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému pre daný úkon. Vzhľadom na to, že medzi rodičmi navzájom a medzi rodičmi a maloletým môže pri podpise zmluvy dôjsť ku konfliktu záujmov, a rodičia nenavrhlí konkrétnu osobu, ktorú by chceli ustanoviť za opatrovníka, súd za kolízneho opatrovníka pre vykonanie právneho úkonu ustanovil ÚPSVaR, ktorý má najlepšie predpoklady túto funkciu zastávať.

Súd I. stupňa tiež uviedol, že rodičia maloletého boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 5C 158/2010 zo dňa 20.01.2011, v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 14.04.2011. V časti konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému rozhodnutie nie je právoplatné v dôsledku odvolania otca - rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co 30/2011 zo dňa 12.09.2011 bol rozsudok súdu I. stupňa v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému zrušený a vec sa v tomto rozsahu vrátila súdu I. stupňa na ďalšie konanie, doposiaľ v nej nebolo rozhodnuté.

Proti predmetnému uzneseniu podala prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie matka maloletého, v ktorom uviedla, že právnym úkonom, na ktorý bol ÚPSVaR ustanovený, má byť podpísanie kúpnej zmluvy za jej maloletého syna, ktorú vyhotovil a podpísal jeho otec K.. R. E.. Touto zmluvou má maloletý svojmu otcovi odpredať rodinný dom spolu s ďalšími nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v obci F. za kúpnu cenu vo výške XXX XXX eur, teda za značne zníženú cenu, než v skutočnosti majú. Napadnuté uznesenie považuje matka za v rozpore s ust. § 31 ods. 2 zákona o rodine, § 22 a § 30 Občianskeho zákonníka a zákonom č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele“). Prvostupňový súd sa podľa nej dôsledne neriadil citovanými zákonnými ustanoveniami, keď potom, čo svojím uznesením z 9.mája 2012 pod č.k. 8P 131/2011-21 ustanovil ÚPSVaR za kolízneho opatrovníka maloletému v konaní o schválenie právneho úkonu a ustanovenie opatrovníka, následne ten istý úrad bez ďalšieho ustanovil napadnutým uznesením za osobitného opatrovníka oprávneného podpísať kúpnu zmluvu za jej syna. Takýto postup súdu považuje za absurdný, ale aj v rozpore s povinnosťami úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré sú povinné chrániť záujmy maloletého dieťaťa pri akomkoľvek prevode jeho nehnuteľného majetku. Takýmto postupom súdu sa znemožnila funkcia kolízneho opatrovníka, pretože tento nemôže zodpovedne chrániť práva a oprávnené záujmy maloletého v konaní o schválenie právneho úkonu, keď súčasne má v tomto konaní za neho podpísať aj kúpnu zmluvu, t.j. vykonať za neho právny úkon.

Matka maloletého ďalej uviedla, že ÚPSVaR napáda aj z dôvodu, že doteraz si neplnil vo vzťahu k jej 13-ročnému synovi povinnosti a na jej viaceré žiadosti dva roky odmieta vykonať s ním pohovor, z ktorého by sa dozvedel nielen o jeho komplikovanom vzťahu s otcom, ale aj o tom, akým agresívnym spôsobom si otec vynucuje nielen styk so synom, ale aj svoj bezplatný pobyt v rodinnom dome syna v F., ako sa tam správa a ničí synov majetok. ÚPSVaR bol po dvoch rokoch schopný uskutočniť len pohovor s ňou (matkou), tento sa však zrejme uskutočnil na podnet otca, na tomto pohovore musela doslovne vnútiť kolíznemu opatrovníkovi správu z psychologického vyšetrenia maloletého. Takýto postup kolízneho opatrovníka teda hodnotí ako nezájum o potreby maloletého, o jeho práva a záujmy, matka má preto dôvodnú obavu, že mu ide skôr o záujem otca ako maloletého R., a preto jeho osobu ako opatrovníka na podpis zmluvy, ktorou má maloletý previesť na svojho otca nehnuteľnosti za značne podhodnotenú cenu, namietla. Záverom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

K odvolaniu sa prostredníctvom právnej zástupkyne vyjadril otec maloletého s tým, že ho považuje za nedôvodné a vychádzajúce zo subjektívneho hodnotenia odporkyne, ktorá krivo ohovára ÚPSVaR. Stotožňuje sa s názorom, že súd ustanovil za osobitného zástupcu ÚPSVaR, lebo má najlepšie predpoklady túto funkciu zastávať, a on na výzvu súdu alternatívne navrhoval ustanoviť za opatrovníka tento úrad alebo iného súdneho pracovníka, ktorý by bol vo veci nestranný. Námietky matky považuje za neopodstatnené aj z dôvodu napadnutia kolízneho opatrovníka, nie je pravdou, že úrad na viaceré žiadosti matky dva roky odmieta vykonať s maloletým pohovor. Považuje to za bezdôvodné osočovanie pracovníčky ÚPSVaR, ktorá sa na rozdiel od matky pravidelne zúčastňuje pojednávaní od začiatku súdneho konania o rozvod manželstva. Aj na základe správy sociálnej kurátorky zo šetrenia v domácnosti starých rodičov v Stupave, kde sa v tom čase matka so synom presťahovala, súd I. stupňa vyhovel návrhu matky a maloletého jej na čas po rozvode zveril. Kolízna opatrovníčka tiež svojím

vyjadrením podporila návrh matky na výživné v čiastke XXXX eur, ktorú súd I. stupňa ako výživné určil. Kolízna opatrovníčka sa osobne zúčastnila aj odvolacieho konania na Krajskom súde v Bratislave, kde svojim vyjadrením podporila návrh matky a žiadala odvolanie otca zamietnuť.

Pri svojom hodnotení doterajšieho postupu kolíznej opatrovníčky vychádza matka z nepodloženého dôvodu, nakoľko práve otec podal sťažnosť na príslušný ÚPSVaR, a to na odbore kontroly v Bratislave, na preskúmanie postupu ÚPSVaR pri zastupovaní záujmov maloletého v konaní pred súdom I. stupňa a v odvolacom konaní. Dôvod podaného odvolania vidí otec v snahe matky mariť súdne konanie, ako aj ostatné sporové konania, ktoré medzi nimi prebiehajú. Záverom navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie, uznesenie súdu I. stupňa potvrdil a matku zaviazal k náhrade trov konania.

K odvolaniu sa vyjadril i kolízny opatrovník - ÚPSVaR, ktorý uviedol, že ako kolízny opatrovník maloletého R. E. je ustanovený aj v iných konaniach vedených na Okresnom súde Malacky. Ako kolízny opatrovník v týchto konaniach maloletého zastupoval a hájil jeho záujmy tak, ako mu ukladá zákon.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie matky je v celom rozsahu dôvodné.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o rodine, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé a podľa odseku 2 tohto ustanovenia žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Podľa § 31 ods. 4 zákona o rodine, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

Podľa § 60 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine, okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a § 57 ods. 4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa. Súd môže podľa odseku 1 ustanoviť za opatrovníka aj obec.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine, opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa. Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený, a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 20 O. s. p. každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Podľa § 9 O. z. maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že maloleté deti majú len obmedzenú hmotnoprávnu spôsobilosť na právne úkony a z tohto dôvodu, ako aj pre právnu naviazanosť procesnej spôsobilosti (spôsobilosti konať pred súdom) na príslušnú hmotnoprávnu spôsobilosť, nemôžu mať ani oprávnenie samostatne konať pred súdom. Z toho dôvodu je potrebné, aby v konaní boli zastúpené zástupcom, ktorým je zásadne zákonný zástupca, pokiaľ nejde o prípad, kedy zákonný zástupca musí byť z výkonu zastupovania vylúčený. Rodičia ako zákonní zástupcovia nemôžu zastupovať maloleté dieťa, ak je tu riziko rozporu záujmov či už medzi rodičom ako zástupcom a dieťaťom ako zastupovaným alebo i medzi viacerými osobami, ktoré majú byť zastúpené tým istým zástupcom.

Na margo napadnutého uznesenia odvolací súd konštatuje, že ust. § 31 ods. 2 zákona o rodine formálne nevylučuje, aby bol maloletému pri možnom strete záujmov s rodičom ustanovený opatrovník, ktorý ho bude zastupovať pri určitom právnom úkone. V danom prípade je však potrebné vychádzať z kontextu celej vety citovaného odseku 2 za bodkočiarkou : ; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať“.

Spojka „alebo,, predstavuje podľa názoru odvolacieho súdu jasnú alternatívu medzi prvou možnosťou, t.j. ustanoviť dieťaťu opatrovníka na zastupovanie v konaní a medzi druhou možnosťou, spočívajúcou v ustanovení tejto (t.j. rovnakej) osoby za opatrovníka tomu istému maloletému dieťaťu na jeho zastupovanie pri určitom právnom úkone súvisiacom s týmto konaním. Možnosti uvedené v § 31 ods. 2 zákona o rodine teda nemajú byť chápané v matematickom zmysle slova (jedna, alebo aj druhá možnosť.....) ale je potrebné ich uchopiť ako alternatívy (buď jedna alebo druhá možnosť, ale nie oboje).

Zo spisového materiálu súdu I. stupňa vyplýva, že tento uznesením č.k. 8P 131/2011-21 zo dňa 09.05.2012 už maloletému R. E. ustanovil ÚPSVaR, a to za procesného opatrovníka v konaní o schválenie právneho úkonu podľa § 31 ods. 2 zákona o rodine. Z uvedeného je zrejmé, že súd I. stupňa už využil prvú možnosť danú ust. § 31 ods. 2 zákona o rodine a maloletému ustanovil ÚPSVaR na zastupovanie v konaní.

Z logiky veci je potom evidentné, že ak súd ustanovil ÚPSVaR na zastupovanie záujmov maloletého v konaní o schválenie právneho úkonu, nemôže tú istú osobu poveriť zároveň aj vykonaním tohto právneho úkonu, nakoľko je nemysliteľné, aby ÚPSVaR, ktorý ako ustanovený hmotnoprávny opatrovník podpíše za maloletého zmluvu, t.j. vykoná právny úkon, naďalej dokázal adekvátne procesne hájiť záujmy maloletého v konaní o schválenie tohto právneho úkonu. Ak totiž v konaní o schválenie právneho úkonu vyvstane štandardná otázka, či bol právny úkon (v danom prípade podpis kúpnej zmluvy za maloletého) urobený v záujme dieťaťa, nemôže sa procesný opatrovník, ktorý sa pod zmluvu za maloleté dieťa podpíše, už k tejto veci vyjadriť vo svoj vlastný neprospech, a tým už nedokáže nezainteresovane chrániť záujmy dieťaťa. V tomto smere teda možno dať v plnom rozsahu za pravdu právnej zástupkyňi matky. Ust. § 31 ods. 2 zákona o rodine totiž predpokladá, že ak má byť nejaká osoba ustanovená za opatrovníka dieťaťa v konaní (t.j. procesný opatrovník, resp. prvá možnosť vety za bodkočiarkou), ktorého predmetom môže byť posudzovanie kvality právneho úkonu urobeného za dieťa (napr. konanie o schválenie právneho úkonu urobeného v mene maloletého), malo by byť z podstaty veci vylúčené, aby za takéhoto opatrovníka bola ustanovená tá istá osoba, čo zákon i slovom „alebo“ vylúčil. ÚPSVaR je podľa názoru odvolacieho súdu správne zvoleným zástupcom maloletého pre konanie, čo automaticky vylučuje jeho zastupovanie pri právnom úkone.

Podľa § 33 zákona o rodine:

(1) Ak sú záujmy maloletého dieťaťa súvisiace so spravovaním jeho majetku ohrozené a rodičia sami neurobili alebo nie sú schopní urobiť vhodné opatrenia na ochranu majetku, súd môže na tento účel ustanoviť maloletému dieťaťu majetkového opatrovníka; tomuto rozhodnutiu nemusí predchádzať rozhodnutie o obmedzení rodičovských práv a povinností.

(2) Majetkovým opatrovníkom sa môže stať fyzická osoba, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí, je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa

(3) Ak nebolo možné ustanoviť za majetkového opatrovníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za majetkového opatrovníka obec alebo inú právnickú osobu, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

(4) V rozhodnutí o ustanovení majetkového opatrovníka podľa odseku 1 súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude opatrovník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je majetkový opatrovník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa.

(5) Majetkový opatrovník nesmie pri výkone správy majetku brať na seba neprimerané majetkové riziká. Za riadny výkon svojej funkcie zodpovedá súdu a podlieha jeho pravidelnému dohľadu. Súd môže podmieniť platnosť právneho úkonu majetkového opatrovníka svojím súhlasom. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku zodpovedá majetkový opatrovník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.8) Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa majetkovým opatrovníkom sa použije osobitný predpis.

(6) Záverečný účet zo správy majetku dieťaťa je majetkový opatrovník povinný predložiť súdu najneskôr do dvoch mesiacov po skončení svojej funkcie.

(7) Majetkový opatrovník má počas výkonu svojej funkcie právo na náhradu nákladov spojených so správou majetku maloletého dieťaťa a na primeranú odmenu z výnosu majetku maloletého dieťaťa po skončení svojej funkcie. Výšku odmeny určí súd.

Podľa § 35 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že protinávrhom doručeným okresnému súdu dňa 22.06.2011 otec maloletého žiadal o schválenie právneho úkonu v mene maloletého - kúpnopredajnej zmluvy na nehnuteľnosti, ktoré má maloletý svojmu otcovi odpredať. Podaním doručeným dňa 21.02.2012 potom navrhol, aby okresný súd maloletému ustanovil v konaní o schválenie právneho úkonu kolízneho opatrovníka, pričom navrhol ÚPSVaR. Protinávrhom na schválenie kúpnopredajnej zmluvy došlo zo strany otca k nepochopeniu konania o schválenie právneho úkonu, keďže toto predpokladá, že právny úkon musí byť najskôr urobený, a to osobou na to oprávnenou, čo až následne zakladá možnosť jeho schválenia zo strany súdu.

V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že vylúčením protinávrhu otca na samostatné konanie nepostupoval súd I. stupňa vhodne, nakoľko pôvodný návrh matky na ustanovenie majetkového opatrovníka a faktický protinávrh otca na schválenie právneho úkonu (a s tým súvisiaca otázka kolízneho opatrovníka pre vykonanie právneho úkonu) spolu súvisia a mali by byť prejednávané v jednom konaní, iba tak je možné adekvátne a komplexne posúdiť záujem dieťaťa.

Zo spisového materiálu je evidentné, že otec má záujem znovunadobudnúť nehnuteľnosti vysokej hodnoty, ktoré sprostredkovane previedol na maloletého a matka má záujem sanovať výpadok osoby oprávnenej konať v mene maloletého do doby, než bude právoplatne vyriešená otázka, kto z oboch rodičov má oprávnenie maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (tento problém v konaní nastal pre zrušenie rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a nedostatku nového rozhodnutia, čo aj opísal súd I. stupňa v napadnutom uznesení).

Odvolací súd ďalej konštatuje, že v danom prípade nejde o jednoduchú situáciu, kedy stačí ustanoviť maloletému kolízneho opatrovníka podľa ust. § 31 ods. 2 O.s.p.. Súd I. stupňa by mal pri riešení vzniknutej situácie zvažovať najmä to, či maloletému nie je potrebné ustanoviť majetkového opatrovníka podľa § 33 zákona o rodine, resp. zvážiť postup podľa § 35 zákona o rodine. Uvedené je v kompetencii súdu I. stupňa s poukazom na to, že v predmetnom prípade podanými návrhmi nie je viazaný.

Súčasná právna úprava zákona o rodine totiž podľa názoru odvolacieho súdu predpokladá v súvislosti s majetkom dieťaťa dvojstupňovú kontrolu, kedy sa najprv postupom podľa § 35 zákona o rodine docieli vyriešenie prípadnej nezhody rodičov o tom, či sa má s majetkom dieťaťa určitým spôsobom vôbec naložiť (so správou majetku maloletého súvisí aj možnosť ustanovenia majetkového opatrovníka v zmysle § 33 zákona o rodine) a až po vyriešení tejto otázky sa v prípade urobenia právneho úkonu zasahujúceho určitým spôsobom do majetkovej sféry dieťaťa v inej než bežnej veci postupom podľa § 28 Občianskeho zákonníka posudzuje, či takýto úkon je alebo nie je v súlade so záujmom dieťaťa a podľa toho dôjde zo strany súdu k jeho schváleniu či neschváleniu (konanie o faktické legitimizovanie právneho úkonu).

V posudzovanej veci totiž ide evidentne aj o prípad nezhody rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností vo vzťahu k správe majetku maloletého dieťaťa (§ 35 zákona o rodine), keďže obom rodičom patrí právo rozhodovať o podstatných záležitostiach ich maloletého dieťaťa, napr. aj ohľadne správy jeho majetku. Zároveň ide aj o prípad neschopnosti rodičov zabezpečiť ochranu majetku maloletého, pre ktorú je nutné uvažovať o majetkovom opatrovníctve v zmysle § 33 zákona o rodine (navrhnutom pôvodne matkou, vylúčenie veci preto nebolo vhodné). Práve prostredníctvom tohto inštitútu sa otvárajú širšie možnosti pre hľadanie vhodnej osoby schopnej hájiť záujmy maloletého dieťaťa.

Rozhodnutiu o ustanovení majetkového opatrovníka totiž nemusí predchádzať rozhodnutie o obmedzení rodičovských práv a povinností. Ak sám otec v konaní vyslovuje dôvodnú obavu ohľadom zachovania

majetku maloletého, nakoľko jeho nehnuteľnosti nikto neudržiava, nespravuje, t.j. majetok chátra, tak fakticky potvrdzuje, že majetkové záujmy maloletého sú ohrozené a je daný dôvod na postup v zmysle § 33 zákona o rodine. Na ustanovenie majetkového opatrovníka zákon predpokladá predovšetkým fyzickú osobu, ktorá okrem zákonom predpísaného súhlasu a spôsobilosti na právne úkony musí spĺňať predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Výber vhodnej osoby by mal byť podriadený najmä jej schopnosti spravovať majetok, nesmie teda ísť len o formálne naplnenie rozhodnutia, aby niekto bol ustanovený, majetkový opatrovník musí túto funkciu riadne vykonávať čo do času i schopností, preto zákon nepočíta priamo s tým, že za majetkového opatrovníka možno ustanoviť orgán sociálnoprávnej ochrany detí, ktorého úlohy sú v zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele odlišné.

Odvolačný súd v tejto súvislosti zastáva názor, že ak maloletému môže byť aj bez návrhu ustanovený majetkový opatrovník, ktorý by ako hmotnoprávny opatrovník hájil záujmy dieťaťa v celej jeho majetkovej sfére, potom ustanovenie ÚPSVaR (aj keby ho nevylučoval fakt, že už bol do konania ustanovený ako procesný opatrovník) do pozície kolízneho opatrovníka na vykonanie jediného, ale zrejme najdôležitejšieho právneho úkonu za maloletého, t.j. podpísanie kúpnej zmluvy, ktorou odpredá celý majetok, sa nejaví ako riešenie v najlepšom záujme maloletého, s prihliadnutím na vskutku odlišné zameranie orgánov sociálnoprávnej ochrany detí, aj napriek tomu, že v zmysle § 72 ods. 2 písm. b) bodu 2 zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele ho za kolízneho opatrovníka ustanoviť možno.

Odvolačný súd rovnako poukazuje na síce formálne správnu, avšak nie vhodnú formuláciu výroku napadnutého uznesenia, ktorý vyznieva tak, že opatrovník nemá inú možnosť ako za maloletého bez ďalšieho podpísať kúpnu zmluvu. Vhodnejšou formuláciou v súlade so znením zákonnej formulácie „pri určitom právnom úkone“ (§ 31 ods. 2 zákona o rodine) sa v danom prípade javí....., aby maloleté dieťa zastupoval pri rokovaní o uzavretí kúpnej zmluvy a jej prípadnom podpise“.

Uzavretie zmluvy totiž nemožno kolíznemu opatrovníkovi nanútiť, resp. mu to prikázať uznesením, keď opatrovník má právo rozhodnúť, či predmetnú zmluvu podpíše, ako aj možnosť sa so zmluvou oboznámiť, meniť podmienky, dávať návrhy, atď. Formulácia „pri určitom právnom úkone“ tak v tomto prípade znamená zastupovanie nielen pri uzavretí, ale aj neuzavretí zmluvy, výsledok zastupovania teda nemožno uznesením súdu prezumovať.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu I. stupňa v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h), ods.2 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.